ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 7ης Ιουνίου 2007 *

Στην υπόθεση C-156/04,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 26 Μαρτίου 2004,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την Μ. Πατακιά και τον Δ. Τριανταφύλλου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ελληνικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τον Π. Μυλωνόπουλο και την Ι. Πουλή, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász (εισηγητή), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič και E. Levits, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: L. A. Geelhoed
γραμματέας: L. Hewlett, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Ιουνίου 2006,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Ελληνική Δημοκρατία:

— εφαρμόζοντας, για την προσωρινή χρήση στο έδαφός της των οχημάτων των ταξινομημένων σε άλλα κράτη μέλη, τις διατάξεις της τελωνειακής προσωρινής

εισαγωγής που εφαρμόζονται στα οχήματα προέλευσης τρίτων χωρών αντί για τις διατάξεις της οδηγίας 83/182/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για τις φορολογικές ατέλειες που εφαρμόζονται στο εσωτερικό της Κοινότητας στις προσωρινές εισαγωγές ορισμένων μεταφορικών μέσων (ΕΕ L 105, σ. 59, στο εξής: οδηγία)·

— εφαρμόζοντας καθεστώς κυρώσεων για παράβαση αφορώσα τη δήλωση προσωρινώς εισαγομένων οχημάτων στο έδαφός της οι οποίες, σε συνδυασμό με τον, στην πράξη, συστηματικό καθορισμό από τις διοικητικές αρχές της συνήθους κατοικίας στην Ελλάδα, είναι προφανώς δυσανάλογες·

— εισπράττοντας συστηματικά τους προβλεπόμενους για οριστική εισαγωγή οχημάτων φόρους, σε περίπτωση δεύτερης κλοπής προσωρινώς εισαχθέντος οχήματος,

παρέβη τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχει από το άρθρο 90 ΕΚ και την οδηγία και ιδιαίτερα το άρθρο 1 αυτής.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

2 Κατά την πρώτη και δεύτερη αιτιολογική της σκέψη, σκοπός της οδηγίας είναι η άρση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και τη σύσταση της εσωτερικής αγοράς που απορρέουν από τα φορολογικά συστήματα των κρατών μελών τα σχετικά με την προσωρινή εισαγωγή ορισμένων μεταφορικών μέσων.

3 Στην τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας τονίζεται ότι «[...] πρέπει να είναι δυνατόν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να καθορίζεται με βεβαιότητα η ιδιότητα του κατοίκου ενός κράτους μέλους».

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει ότι τα κράτη μέλη χορηγούν ατέλεια, υπό του όρους που προβλέπει η οδηγία, για την προσωρινή εισαγωγή από κράτος μέλος οδικών οχημάτων με κινητήρα, ιδίως, από τους φόρους κύκλου εργασιών, τους ειδικούς φόρους καταναλώσεως και όλους τους άλλους φόρους καταναλώσεως. Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, της οδηγίας εξαιρούνται από την ατέλεια τα οχήματα δημοσίας χρήσεως.

5 Όσον αφορά τα επιβατικά οχήματα, η ατέλεια χορηγείται, δυνάμει του άρθρου 3 της οδηγίας, σε περίπτωση προσωρινής εισαγωγής τους για ιδιωτική χρήση, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ανά δωδεκάμηνο. Ως προς τα ίδια οχήματα, η ατέλεια χορηγείται, δυνάμει του άρθρου 4 της οδηγίας, σε περίπτωση προσωρινής εισαγωγής τους για επαγγελματική χρήση, για συνεχές ή μη χρονικό διάστημα έξι ή επτά μηνών ανά δωδεκάμηνο.

6 Τόσο κατά το άρθρο 3 όσο και κατά το άρθρο 4 της οδηγίας, η ατέλεια χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι ο ιδιώτης που εισάγει το όχημα έχει «τη συνήθη κατοικία του σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος της προσωρινής εισαγωγής», υπό τη επιφύλαξη της συνδρομής ορισμένων συμπληρωματικών προϋποθέσεων στην περίπτωση ιδιώτη ο οποίος εισάγει το όχημα για επαγγελματική χρήση.

7 Όσον αφορά τον όρο «συνήθης κατοικία», το άρθρο 7 της οδηγίας, υπό τον τίτλο «Γενικοί κανόνες για τον καθορισμό της κατοικίας», ορίζει:

«1. Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ως "συνήθης κατοικία" νοείται ο τόπος στον οποίο ένα άτομο διαμένει συνήθως, δηλαδή τουλάχιστον 185 ημέρες

ανά ημερολογιακό έτος λόγω προσωπικών και επαγγελματικών δεσμών ή, στην περίπτωση ατόμου χωρίς επαγγελματικούς δεσμούς, λόγω προσωπικών δεσμών από τους οποίους προκύπτουν στενοί δεσμοί μεταξύ αυτού του ατόμου και του τόπου στον οποίο κατοικεί.

Εντούτοις, η συνήθης κατοικία ατόμου, του οποίου οι επαγγελματικοί δεσμοί βρίσκονται σε τόπο άλλον από τον τόπο των προσωπικών του δεσμών και το οποίο για τον λόγο αυτό υποχρεώνεται να διαμένει διαδοχικά σε διάφορους τόπους που βρίσκονται σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, θεωρείται ότι βρίσκεται στον τόπο των προσωπικών του δεσμών, με την προϋπόθεση ότι επιστρέφει τακτικά στον τόπο αυτό. Ο τελευταίος αυτός όρος δεν απαιτείται όταν το άτομο διαμένει σε ένα κράτος μέλος για την εκτέλεση αποστολής με καθορισμένη διάρκεια. Η φοίτηση σε πανεπιστήμιο ή άλλη σχολή δεν συνεπάγεται τη μεταφορά της συνήθους κατοικίας.

2. Οι ιδιώτες αποδεικνύουν με οποιονδήποτε τρόπο τον τόπο της συνήθους κατοικίας τους, ιδίως με το δελτίο ταυτότητάς τους ή με οποιοδήποτε άλλο έγκυρο έγγραφο.

3. Στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εισαγωγής αμφιβάλλουν για το κύρος της δήλωσης σχετικά με τη συνήθη κατοικία, που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή με σκοπό ορισμένους ειδικούς ελέγχους, οι αρχές αυτές μπορούν να ζητούν κάθε συμπληρωματικό πληροφοριακό ή αποδεικτικό στοιχείο.»

8 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας προβλέπει ότι τα κράτη μέλη έχουν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα να επιτρέπουν, κατόπιν αιτήσεως του εισάγοντος το όχημα, την προσωρινή εισαγωγή για περίοδο μεγαλύτερη των περιόδων που προβλέπουν τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας αυτής.

9 Το άρθρο 9, παράγραφος 2, της οδηγίας ορίζει:

«Σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν, δυνάμει της παρούσας οδηγίας, φορολογικές ατέλειες στο εσωτερικό της Κοινότητας που να είναι λιγότερο ευνοϊκές από τις ατέλειες που θα χορηγούσαν για τα μεταφορικά μέσα προελεύσεως τρίτης χώρας.»

10 Τέλος, το άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας ορίζει:

«Όταν η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας παρουσιάζει στην πράξη δυσκολίες, οι αρμόδιες αρχές των ενδιαφερόμενων κρατών μελών λαμβάνουν με κοινή συμφωνία τις αναγκαίες αποφάσεις λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις συμβάσεις και τις κοινοτικές οδηγίες για αμοιβαία συνδρομή.»

Η εθνική νομοθεσία

11 Η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών Δ 247/13, της 1ης Μαρτίου 1988, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 2187/94 (στο εξής: υπουργική απόφαση της 1ης Μαρτίου 1988), με την οποία μεταφέρθηκε η οδηγία στην εσωτερική έννομη τάξη, επιτρέπει, με το άρθρο 1 αυτής, την προσωρινή εισαγωγή, χωρίς την καταβολή των δασμών και άλλων φόρων που αναλογούν, των μεταφορικών μέσων ιδιωτικής χρήσεως, αποκλειομένων των οχημάτων επαγγελματικής χρήσεως.

12 Το άρθρο 3 της υπουργικής αποφάσεως της 1ης Μαρτίου 1988 ορίζει την έννοια της «συνήθους κατοικίας» του ιδιώτη ο οποίος προβαίνει στην εισαγωγή του οχήματος, προσδίδοντάς της περιεχόμενο κατ' ουσία όμοιο με εκείνο του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας.

13 Το άρθρο 4 της υπουργικής αυτής αποφάσεως, περί προσωρινής εισαγωγής, για ιδιωτική χρήση, μεταφορικού μέσου πλην οχήματος επαγγελματικής χρήσεως, ορίζει σε έξι μήνες, ανά δωδεκάμηνο, τη χρονική διάρκεια, συνεχή ή μη, κατά την οποία το μεταφορικό αυτό μέσο επιτρέπεται να κυκλοφορεί στην ελληνική επικράτεια. Προβλέπει ότι το χρονικό αυτό διάστημα μπορεί να παραταθεί για εννέα ακόμη μήνες, εκτός αν ο ιδιώτης ο οποίος εισήγαγε το όχημα ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, οπότε η παράταση περιορίζεται σε τρεις μήνες κατ' ανώτατο όριο.

14 Το άρθρο 5 της υπουργικής αποφάσεως της 1ης Μαρτίου 1988 ορίζει, όσον αφορά την προσωρινή εισαγωγή επιβατικού οχήματος για επαγγελματική χρήση, σε έξι μήνες, κατ' αρχήν, το χρονικό διάστημα, συνεχές ή μη, κατά το οποίο το όχημα αυτό μπορεί να κυκλοφορεί στην ελληνική επικράτεια. Αποκλείει τη χορήγηση της ατέλειας στην περίπτωση κατά την οποία το όχημα χρησιμοποιείται για τη μεταφορά προσώπων ή για τη βιομηχανική ή εμπορική μεταφορά εμπορευμάτων έναντι αμοιβής ή δωρεάν.

15 Τόσο το άρθρο 4 όσο και το άρθρο 5 της υπουργικής αυτής αποφάσεως εξαρτούν τη χορήγηση της ατέλειας από την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει τη συνήθη κατοικία του εκτός Ελλάδος.

16 Το άρθρο 15, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, της υπουργικής αποφάσεως της 1ης Μαρτίου 1988 επαναλαμβάνει, κατά γράμμα ή κατ' ουσία, τις διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας, που αφορούν την απόδειξη του τόπου της συνήθους κατοικίας.

17 Το άρθρο 133, παράγραφος 2, του νόμου 1165/1918, περί τελωνειακού κώδικα (ΦΕΚ Α΄ 73), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας επί της παρούσας υποθέσεως, ορίζει:

«Τα κοινοτικά οχήματα δύνανται να παραμένουν προσωρινά στο εσωτερικό της χώρας χωρίς να απαιτείται η καταβολή του τέλους ταξινόμησης και του φόρου

προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ). Για τη χορήγηση της προσωρινής αυτής απαλλαγής [...], εφαρμόζονται ανάλογα οι όροι και οι προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του τελωνειακού καθεστώτος της προσωρινής εισαγωγής με τον όρο της επανεξαγωγής για τα οχήματα τρίτων χωρών που εισάγονται προσωρινά στη χώρα».

18 Το άρθρο 18 του νόμου 2682/1999, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας επί της παρούσας υποθέσεως, υπό τον τίτλο «Παραβάσεις-Κυρώσεις», ορίζει:

«Α. Κοινοτικά οχήματα

1. Η κατοχή ή η κυκλοφορία κοινοτικών οχημάτων από πρόσωπα εγκατεστημένα στην Ελλάδα, χωρίς να έχει τηρηθεί καμία από τις διατυπώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 10 και 11 του παρόντος νόμου, αποτελεί λαθρεμπορία και εφαρμόζονται οι σχετικές περί λαθρεμπορίας διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα (ν. 1165/1918, [...]). Στις παραπάνω περιπτώσεις δεν ασκείται ποινική δίωξη εφόσον καταβληθεί από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα το καταλογιζόμενο πολλαπλό τέλος το οποίο περιορίζεται στο ελάχιστο, που ορίζεται από τις σχετικές διατάξεις, και παραιτηθούν των προβλεπόμενων ένδικων μέσων κατά της καταλογιστικής πράξης επιβολής του τέλους αυτού. Στις περιπτώσεις της παραγράφου αυτής δεν επιβάλλονται τα πρόστιμα που προβλέπονται από την παράγραφο Α4 του παρόντος άρθρου.

[...]

4. Η διάπραξη των αναφερομένων παρακάτω παραβάσεων χαρακτηρίζεται ως απλή τελωνειακή παράβαση και επισύρει, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα πρόστιμα:

[...]

δ) Για [...] εκπρόθεσμη [...] εξαγωγή [...] του οχήματος, πρόστιμο για κάθε ημέρα καθυστέρησης ως εξής: επιβατικά αυτοκίνητα και τύπου Jeep: έως 1 600 κυβικά εκατοστά, 29 ευρώ — για τα από 1 601 κυβικά εκατοστά και άνω, 59 ευρώ. Φορτηγά αυτοκίνητα, ανεξάρτητα κυλινδρισμού, 29 ευρώ. Μοτοσικλέτες, ανεξάρτητα κυλινδρισμού, 14 ευρώ.

[...]

ζ) Όταν το όχημα που κυκλοφορεί στη χώρα [...] οδηγείται από άλλο μη δικαιούχο πρόσωπο, πρόστιμο 733 ευρώ, εφόσον το δικαιούχο πρόσωπο βρισκόταν στη χώρα κατά τον χρόνο που συντελέστηκε η παράβαση. Η οδήγηση του παραπάνω οχήματος από άλλο μη δικαιούχο πρόσωπο συνιστά έξοδο του οχήματος από το καθεστώς της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, αν κατά τον χρόνο που διαπιστώνεται η παράβαση το δικαιούχο πρόσωπο δεν βρίσκεται στη χώρα και εφαρμόζονται κατά του μη δικαιούχου προσώπου οι διατάξεις της παραγράφου Α1 του παρόντος άρθρου.»

19 Στο ίδιο άρθρο 18, Γ, του νόμου 2682/1999, υπό τον τίτλο «Οχήματα κοινοτικών και τρίτων χωρών», ορίζεται:

«1. Πέραν από την επιβολή των προστίμων που αναφέρονται στις παραπάνω παραγράφους Α4, [...], τα οχήματα υπόκεινται και σε προσωρινή συντηρητική δέσμευση με πράξη της τελωνειακής αρχής που διαπίστωσε την παράβαση, η δε απόδοσή τους γίνεται μετά την καταβολή των οφειλομένων προστίμων και τυχόν άλλων προβλεπομένων επιβαρύνσεων. [...]

[...]»

20 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 5, του νόμου 2682/1999:

«Τα κοινοτικά οχήματα δύνανται πριν από τη βεβαίωση του οφειλόμενου τέλους ταξινόμησης να επαναποστέλλονται στα λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή να εξάγονται σε τρίτες χώρες.»

21 Τέλος, το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο δ΄, της υπουργικής αποφάσεως της 1ης Μαρτίου 1988, υπό τον τίτλο «Κλοπή επιβατικών οχημάτων», ορίζει:

«1. Το δικαιούχο πρόσωπο που δηλώνει ότι εκλάπη το επιβατικό όχημα που παρέλαβε με το καθεστώς προσωρινής εισαγωγής, [...], δεν υποχρεούται στην καταβολή των δασμών και λοιπών φόρων που αναλογούν στο επιβατικό όχημα που εκλάπη [...], με την επιφύλαξη ότι δεν θα διαπιστωθεί στο μέλλον συμμετοχή του δικαιούχου προσώπου σε παράνομη διάθεση του επιβατικού οχήματος στην Ελλάδα και εφόσον συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

[...]

δ) Το δικαιούχο πρόσωπο δεν έχει δηλώσει στο παρελθόν κλοπή και άλλου επιβατικού οχήματος που είχε παραλάβει με το καθεστώς της προσωρινής εισαγωγής.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

22 Η Επιτροπή, κατόπιν σειράς καταγγελιών που της υποβλήθηκαν, κατά τις οποίες οι κανόνες που εφαρμόζονται για την προσωρινή εισαγωγή ορισμένων μεταφορικών

μέσων στην Ελλάδα συνιστούν σοβαρό εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των κατοίκων της Κοινότητας στο εν λόγω κράτος μέλος, απηύθυνε, στις 17 Μαΐου 1999, έγγραφο οχλήσεως στις ελληνικές αρχές, εφιστώντας την προσοχή τους στο ασυμβίβαστο της σχετικής εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της οδηγίας και το άρθρο 90 ΕΚ.

23 Μετά την εξέταση των παρατηρήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας, που διατυπώθηκαν με την από 1 Σεπτεμβρίου 1999 απάντησή της στο ανωτέρω έγγραφο οχλήσεως, η Επιτροπή απηύθυνε, στις 29 Νοεμβρίου 2000, στο εν λόγω κράτος μέλος αιτιολογημένη γνώμη περιλαμβάνουσα εννέα αιτιάσεις, κατά τις οποίες η επίμαχη νομοθεσία ήταν ασυμβίβαστη με τους προαναφερθέντες κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

24 Κρίνοντας ότι οι εξηγήσεις που έδωσε η Ελληνική Δημοκρατία με την από 21 Φεβρουαρίου 2001 απάντησή της στην ανωτέρω αιτιολογημένη γνώμη δεν ήταν ικανοποιητικές, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή, εμμένουσα σε ορισμένες από τις αιτιάσεις που είχε διατυπώσει με την αιτιολογημένη γνώμη.

Επί της προσφυγής

Επί της πρώτης αιτιάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

25 Η Επιτροπή προσάπτει στην Ελληνική Δημοκρατία ότι εφαρμόζει επί της προσωρινής χρήσεως στην επικράτειά της οχημάτων ταξινομημένων σε άλλα

κράτη μέλη διατάξεις του τελωνειακού καθεστώτος προσωρινής εισαγωγής εφαρμοστέες επί οχημάτων προελεύσεως τρίτων κρατών, αντί να εφαρμόζει τις διατάξεις της οδηγίας, η οποία εκφράζει το μέλημα για περαιτέρω ενίσχυση της ευρωπαϊκής ολοκληρώσεως.

26 Στην ίδια αλληλουχία, η Επιτροπή προσάπτει στις ελληνικές αρχές ότι θεώρησαν ότι από 1ης Ιανουαρίου 1993, ημερομηνίας καταργήσεως της αρχής της επιβολής φορολογικών επιβαρύνσεων κατά την εισαγωγή στις μεταξύ κρατών μελών σχέσεις, η οδηγία, η οποία προβλέπει φορολογικές ατέλειες κατά την «εισαγωγή», έπαυσε να παράγει έννομα αποτελέσματα και κατέστη άνευ αντικειμένου.

27 Η Ελληνική Κυβέρνηση αντιτάσσει ότι οι αιτιάσεις της Επιτροπής είναι ανακριβείς, καθόσον η οδηγία μεταφέρθηκε ορθώς στην εσωτερική έννομη τάξη από μακρού χρόνου και εξακολουθεί να εφαρμόζεται. Η Επιτροπή δεν αναφέρεται σε συγκεκριμένες αθετήσεις υποχρεώσεων που απορρέουν από την οδηγία, το δε ζήτημα που έχει θέσει είναι θεωρητικό, υπό την έννοια ότι αποδίδει στις ελληνικές αρχές την πρόθεση να εξωθήσουν την Επιτροπή σε νομοθετική πρωτοβουλία για την προσαρμογή της οδηγίας στη νομική κατάσταση που διαμορφώθηκε μετά την 1η Ιανουαρίου 1993, ημερομηνία από της οποίας δεν υφίσταται πλέον η έννοια της «εισαγωγής» μεταξύ κρατών μελών.

28 Η Ελληνική Κυβέρνηση τονίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, εφαρμόζει τις διατάξεις της οδηγίας στις ενδοκοινοτικές σχέσεις.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

29 Με την αιτίασή της αυτή η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν εφαρμόζει την οδηγία αυτήν καθεαυτήν.

30 Η Ελληνική Κυβέρνηση διευκρινίζει, σχετικώς, ότι η διαφορά με την Επιτροπή ανέκυψε από τις παρατηρήσεις που διατύπωσαν οι ελληνικές αρχές, στο πλαίσιο των τακτικών επαφών με την Επιτροπή, ως προς την ανάγκη προσαρμογής της οδηγίας, στην οποία χρησιμοποιείται ο όρος «εισαγωγή», στην κατάσταση που διαμορφώθηκε από 1ης Ιανουαρίου 1993, ημερομηνίας καταργήσεως της έννοιας αυτής στις μεταξύ κρατών μελών σχέσεις. Κατά την Ελληνική Κυβέρνηση, αυτή η διαφορά απόψεων δεν επηρεάζει την εκ μέρους της Ελληνικής Δημοκρατίας εφαρμογή της οδηγίας.

31 Πρέπει να τονιστεί ότι με την απόφασή του της 12ης Ιουλίου 2001, C-262/99, Λουλουδάκης (Συλλογή 2001, σ. I-5547, συγκεκριμένα σκέψεις 20 έως 25), το Δικαστήριο εξέτασε την εθνική νομοθετική ρύθμιση που επιτρέπει την προσωρινή εισαγωγή, με απαλλαγή από δασμούς και λοιπούς φόρους, μεταφορικών μέσων για ιδιωτική χρήση. Το περιεχόμενο της νομοθετικής αυτής ρυθμίσεως εκτέθηκε επίσης στις σκέψεις 11 έως 16 της παρούσας αποφάσεως. Από τη ρύθμιση αυτή προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι ορίζει την έννοια της «συνήθους κατοικίας» κατά τρόπο ουσιαστικώς ταυτόσημο με εκείνον του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, ότι η ατέλεια χορηγείται, όπως προβλέπει η οδηγία, για περίοδο έξι μηνών ανά δωδεκάμηνο και ότι η νομοθετική αυτή ρύθμιση επαναλαμβάνει, κατά γράμμα ή κατ' ουσία, τις διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας που αφορούν την απόδειξη του τόπου της συνήθους κατοικίας.

32 Επισημαίνεται, επίσης, ότι η προαναφερθείσα απόφαση Λουλουδάκης εκδόθηκε κατόπιν αιτήσεως ελληνικού δικαστηρίου περί εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, το οποίο ζήτησε από το Δικαστήριο την ερμηνεία της οδηγίας προκειμένου να επιλύσει εκκρεμούσα ενώπιόν του διαφορά, γεγονός που αποδεικνύει ότι η οδηγία εφαρμόζεται.

33 Εξάλλου, η ίδια η Επιτροπή διαπιστώνει στο σημείο 21, τρίτο εδάφιο, του δικογράφου της προσφυγής της ότι η ελληνική νομοθεσία επαναλαμβάνει τα κριτήρια της διατάξεως της οδηγίας, που αφορά τον προσδιορισμό της συνήθους κατοικίας.

34 Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν ελεύθερα να εφαρμόζουν επί της προσωρινής εισαγωγής οχημάτων από τρίτες χώρες το ίδιο σύστημα με εκείνο που προβλέπει η οδηγία για τα προερχόμενα από άλλο κράτος μέλος οχήματα. Η μόνη σχετική επιφύλαξη είναι η προβλεπόμενη στο άρθρο 9, παράγραφος 2, της οδηγίας, κατά το οποίο τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εφαρμόζουν εντός της Κοινότητας φορολογικές ατέλειες λιγότερο ευνοϊκές από εκείνες που παρέχουν για τα προερχόμενα από τρίτες χώρες μέσα μεταφοράς.

35 Βεβαίως, η Επιτροπή διατύπωσε συγκεκριμένες επικρίσεις αναφορικά με ορισμένους τομείς εφαρμογής της οδηγίας, πλην όμως δεν προσκόμισε αποδείξεις περί του ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν εφαρμόζει την οδηγία αυτήν καθεαυτήν.

36 Οι θεωρητικές εκτιμήσεις και οι διαφορές απόψεων ως προς την ανάγκη προσαρμογής της οδηγίας στη νομική κατάσταση που διαμορφώθηκε μετά την 1η Ιανουαρίου 1993, οι οποίες διατυπώθηκαν στο πλαίσιο των τακτικών επαφών μεταξύ των εθνικών διοικητικών αρχών και της Επιτροπής, δεν μπορούν να θεμελιώσουν την εκ μέρους του Δικαστηρίου διαπίστωση παραβάσεως.

37 Επομένως, η πρώτη αυτή αιτίαση είναι αβάσιμη.

Επί της δευτέρας αιτιάσεως

38 Με την αιτίασή της αυτή η Επιτροπή αμφισβητεί το σύστημα κυρώσεων που εφαρμόζουν οι ελληνικές αρχές.

39 Η αιτίαση αυτή περιλαμβάνει δύο σκέλη. Αφενός, η Επιτροπή προσάπτει στην Ελληνική Δημοκρατία την ύπαρξη διοικητικής πρακτικής κατά την οποία, όταν τα στοιχεία βάσει των οποίων προσδιορίζεται η συνήθης κατοικία σχετίζονται τόσο με την Ελλάδα όσο και με άλλο κράτος μέλος, οι ελληνικές αρχές αποφαίνονται συστηματικώς ότι η συνήθης κατοικία των οικείων προσώπων βρίσκεται στην Ελλάδα, επιβάλλοντάς τους, κατά συνέπεια, πρόσθετο βάρος αποδείξεως. Αφετέρου, η Επιτροπή επικρίνει το γεγονός ότι ο καθορισμός αυτός της συνήθους κατοικίας στην Ελλάδα συνεπάγεται δυσανάλογες κυρώσεις.

Επί της διοικητικής πρακτικής

Επιχειρήματα των διαδίκων

40 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, καίτοι η ελληνική νομοθετική ρύθμιση επαναλαμβάνει τα κριτήρια που προβλέπει η οδηγία για τον καθορισμό της χώρας της συνήθους κατοικίας, εντούτοις, οι ελληνικές αρχές ορίζουν συστηματικώς στην Ελλάδα τη συνήθη κατοικία προσώπων που έχουν προσωπικούς ή επαγγελματικούς δεσμούς τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλα κράτη μέλη, παρέχοντας κατά τρόπο οιονεί αυτόματο προτεραιότητα στους προσωπικούς δεσμούς και εισάγοντας στην πράξη τεκμήριο κατοικίας εντός του εθνικού εδάφους στην περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι έχουν την ελληνική ιθαγένεια.

41 Η Επιτροπή υποστηρίζει, σχετικώς, ότι οι εν λόγω διοικητικές αρχές προβαίνουν σε αντιστροφή του βάρους αποδείξεως του τόπου της συνήθους κατοικίας επιβάλλοντας στους ενδιαφερόμενους την υποχρέωση προσκομίσεως πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων, πράγμα που είναι ασυμβίβαστο με τους κανόνες προσδιορισμού της κατοικίας που προβλέπει η οδηγία. Η Επιτροπή αναφέρει ορισμένες ατομικές περιπτώσεις, οι οποίες αρκούν κατά τη γνώμη της προς απόδειξη παραβάσεως της οδηγίας. Επίσης, η πάγια αυτή διοικητική πρακτική ενισχύεται από τη στάση των δικαστικών αρχών.

42 Η Ελληνική Κυβέρνηση επισημαίνει ότι, στην πράξη, είναι σύνηθες να ανακύπτουν δυσχέρειες ως προς τον προσδιορισμό της συνήθους κατοικίας Ελλήνων υπηκόων των οποίων οι επαγγελματικοί και προσωπικοί δεσμοί μοιράζονται μεταξύ της Ελλάδας και άλλου κράτους μέλους. Οι ατομικές περιπτώσεις στις οποίες αναφέρθηκε η Επιτροπή αφορούν τέτοιες καταστάσεις.

43 Στις περιπτώσεις αυτές, οι διοικητικές αρχές εφαρμόζουν τα κριτήρια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, το οποίο παρέχει συναφώς προτεραιότητα στους προσωπικούς δεσμούς. Σε περίπτωση αμφιβολίας, οι εν λόγω αρχές ορθώς εφαρμόζουν το άρθρο 7, παράγραφος 3, της οδηγίας, το οποίο τους παρέχει τη δυνατότητα να ζητούν από τους ενδιαφερομένους πρόσθετα πληροφοριακά ή αποδεικτικά στοιχεία. Τέλος, η Ελληνική Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι, επί του παρόντος, η πλειονότητα των οχημάτων που κυκλοφορούν στην Ελλάδα υπό το καθεστώς της προσωρινής εισαγωγής ανήκουν σε έλληνες υπηκόους, οι οποίοι χρησιμοποιούν τη συνήθη κατοικία τους στην αλλοδαπή ως νομική βάση των φορολογικών ατελειών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

44 Το Δικαστήριο επισήμανε ότι τα κριτήρια προσδιορισμού της «συνήθους κατοικίας», που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας αναφέρονται στον επαγγελματικό και προσωπικό δεσμό ενός ατόμου με συγκεκριμένο τόπο, καθώς και στη διάρκεια αυτού του δεσμού, ορίζοντας την έννοια αυτή ως αναφερόμενη στον τόπο στον οποίο ο ενδιαφερόμενος έχει το μόνιμο κέντρο των συμφερόντων του (προαναφερθείσα απόφαση Λουλουδάκης, σκέψη 51 και η εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

45 Συνεπώς, για τον καθορισμό του τόπου της συνήθους κατοικίας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τόσο οι επαγγελματικοί και προσωπικοί δεσμοί του ενδιαφερομένου με συγκεκριμένο τόπο όσο και η διάρκειά τους, σε περίπτωση δε που οι δεσμοί αυτοί δεν επικεντρώνονται σε ένα μόνο κράτος μέλος, το άρθρο 7, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας παρέχει την προτεραιότητα στους

προσωπικούς δεσμούς έναντι των επαγγελματικών δεσμών. Στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των προσωπικών και επαγγελματικών δεσμών του ενδιαφερομένου, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα πρόσφορα πραγματικά στοιχεία, όπως, ιδίως, η φυσική του παρουσία, καθώς και των μελών της οικογενείας του, η ύπαρξη κατοικίας, ο τόπος ασκήσεως των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, καθώς και ο τόπος των περιουσιακών του συμφερόντων (βλ., υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Λουλουδάκης, σκέψεις 52, 53 και 55).

46 Εναπόκειται πρωτίστως στις αρμόδιες διοικητικές αρχές των κρατών μελών να προβαίνουν σε εκτίμηση και στάθμιση όλων των πρόσφορων πραγματικών στοιχείων της κάθε συγκεκριμένης περιπτώσεως, υπό το πρίσμα των κριτηρίων που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου, στο οποίο και απόκειται να διαπιστώνει την παράβαση του οικείου κράτους μέλους λόγω μιας παγίως ακολουθούμενης πεπλανημένης ή καταχρηστικής πρακτικής.

47 Εν προκειμένω, η Επιτροπή επιχειρεί να αποδείξει, επικαλούμενη ορισμένες ατομικές περιπτώσεις, την ύπαρξη μιας παγίως ακολουθούμενης, πεπλανημένης και καταχρηστικής πρακτικής των ελληνικών διοικητικών αρχών, βάσει της οποίας πρέπει να διαπιστωθεί μια γενική παράβαση του καθού κράτους μέλους στον τομέα αυτόν. Πράγματι, στο δικόγραφο της προσφυγής η Επιτροπή κάνει λόγο για «πολλές καταγγελίες», συγκεκριμένα όμως αναφέρεται, λακωνικώς και χωρίς λεπτομερή στοιχεία, σε δύο μόνον ατομικές περιπτώσεις, ενώ με το υπόμνημα απαντήσεως, επίσης χωρίς λεπτομερή στοιχεία, σε έξι άλλες περιπτώσεις.

48 Ανεξαρτήτως του ζητήματος αν η επίκληση ως αποδεικτικού στοιχείου, για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως, έξι ατομικών περιπτώσεων είναι παραδεκτή σε σχέση με τις απαιτήσεις του άρθρου 42, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, από τη δικογραφία προκύπτει ότι στις οκτώ περιπτώσεις που επικαλείται η Επιτροπή, τέσσερις από τους ενδιαφερομένους είχαν την ελληνική ιθαγένεια και αναμφισβήτητους προσωπικούς και επαγγελματικούς δεσμούς στην Ελλάδα (εκ των οποίων ένας δεν είχε κανενός είδους δεσμό εκτός αυτού του

κράτους μέλους), δύο είχαν διπλή ιθαγένεια και προσωπικούς ή επαγγελματικούς δεσμούς στην Ελλάδα και ένα άλλο άτομο είχε την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους, αλλά ισχυρούς προσωπικούς και επαγγελματικούς δεσμούς στην Ελλάδα. Από τη δικογραφία δεν προκύπτει σαφώς η κατάσταση του ογδόου ατόμου.

49 Σε όλες τις ανωτέρω εκτεθείσες ατομικές περιπτώσεις, πλην της τελευταίας, οι εξηγήσεις που έδωσαν οι ελληνικές αρχές δεν φαίνονται αβάσιμες. Εν πάση περιπτώσει, οι αρχές αυτές δεν υπερέβησαν, προφανώς, το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτουν για τον προσδιορισμό της συνήθους κατοικίας των ενδιαφερομένων.

50 Όσον αφορά τη δυνατότητα διαπιστώσεως παραβάσεως βάσει της ακολουθούμενης από κράτος μέλος διοικητικής πρακτικής, το Δικαστήριο έχει καθορίσει τα εφαρμοστέα κριτήρια. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, η παράβαση μπορεί να αποδειχθεί μόνο μέσω της επαρκώς τεκμηριωμένης και εμπεριστατωμένης αποδείξεως της προσαπτόμενης πρακτικής, η οποία πρέπει να είναι αρκούντως παγιωμένη και γενική, για να αποδείξει δε η Επιτροπή την ύπαρξη γενικής και πάγιας πρακτικής, δεν μπορεί να στηριχθεί σε κάποιο τεκμήριο (απόφαση της 27ης Απριλίου 2006, C-441/02, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2006, σ. I-3449, σκέψεις 49, 50 και 99 και η εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

51 Από τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η Επιτροπή, διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν, εν προκειμένω, οι προϋποθέσεις που εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη. Εν πάση περιπτώσει, λόγω του μεγάλου αριθμού κοινοτικών υπηκόων, καθώς και Ελλήνων υπηκόων εγκατεστημένων σε άλλα κράτη μέλη, οι οποίοι μεταβαίνουν ετησίως στην Ελλάδα με επιβατικό αυτοκίνητο, οι οκτώ ατομικές περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται η Επιτροπή, ακόμα και αν υποτεθεί ότι αποδείχθηκαν, συνιστούν εντελώς ανεπαρκές ποσοστό, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου, ώστε να μπορέσει με αυτές να αποδειχθεί η ύπαρξη πάγιας διοικητικής πρακτικής συνιστώσας παράβαση.

52 Επίσης, η Επιτροπή προσάπτει στις ελληνικές δικαστικές αρχές ότι επιβεβαιώνουν την πρακτική της διοικήσεως, χωρίς, όμως, να προσκομίζει σχετικώς κάποιο βάσιμο αποδεικτικό στοιχείο. Αν όμως σκοπός της Επιτροπής είναι να αποδείξει παράβαση λόγω της ακολουθούμενης δικαστικής πρακτικής, τότε τα απορρέοντα από τη νομολογία του Δικαστηρίου κριτήρια που εκτέθηκαν στη σκέψη 50 της παρούσας αποφάσεως πρέπει να εφαρμοστούν κατά μείζονα λόγο και με τη δέουσα αυστηρότητα.

53 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν συντρέχουν τα κριτήρια που απορρέουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

54 Πρέπει, επίσης, να τονιστεί ότι το Δικαστήριο έχει λάβει υπόψη του το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές στον ευαίσθητο αυτόν τομέα που άπτεται των εθνικών φορολογικών αρμοδιοτήτων, αποφαινόμενο ότι η υποχρέωση συνεργασίας που υπέχουν οι εν λόγω αρχές από το άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας δεν συνεπάγεται υποχρέωσή τους για προηγούμενη συνεννόηση σε κάθε ατομική περίπτωση στην οποία η εφαρμογή της οδηγίας παρουσιάζει δυσχέρειες (προαναφερθείσα απόφαση Λουλουδάκης, σκέψη 59 και η εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

55 Τέλος, η Επιτροπή προσάπτει στις ελληνικές αρχές ότι απαιτούν από τους ενδιαφερομένους να προσκομίζουν ενισχυμένα αποδεικτικά στοιχεία προς απόδειξη του τόπου συνήθους κατοικίας τους, αντιστρέφοντας με τον τρόπο αυτό, το βάρος της αποδείξεως, το οποίο, κανονικώς, φέρουν οι εθνικές αρχές. Αρκεί προς τούτο η επισήμανση ότι, κατά το άρθρο 7, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας, το βάρος αποδείξεως της συνήθους κατοικίας φέρουν, κατ' αρχήν, οι ενδιαφερόμενοι ιδιώτες. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να προβαίνουν σε ειδικούς ελέγχους και, σε περίπτωση αμφιβολίας, να ζητούν οποιοδήποτε πρόσθετο πληροφοριακό ή αποδεικτικό στοιχείο.

56 Επομένως, το πρώτο σκέλος της δεύτερης αιτιάσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτό.

Επί του δυσανάλογου χαρακτήρα των κυρώσεων

Επιχειρήματα των διαδίκων

57 Η Επιτροπή αναφέρεται, κυρίως, στις κυρώσεις που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές διαπιστώσουν ότι ο ιδιοκτήτης οχήματος το οποίο κυκλοφορεί στην Ελλάδα και φέρει πινακίδες ταξινομήσεως άλλου κράτους μέλους έχει τη συνήθη κατοικία του στην Ελλάδα. Η ισχύουσα κατά τον κρίσιμο για την παρούσα υπόθεση χρόνο εθνική νομοθεσία χαρακτηρίζει την πράξη αυτή ως λαθρεμπορία επισύρουσα ποινικές κυρώσεις, συγκεκριμένα ποινή φυλακίσεως για τον κύριο του οχήματος και δέσμευση του οχήματος, καθώς και διοικητικές κυρώσεις συνιστάμενες σε επιβολή προστίμων. Επίσης, ο ενδιαφερόμενος οφείλει να καταβάλει το οφειλόμενο για την περίπτωση οριστικής εισαγωγής τέλος ταξινομήσεως, εκτός αν δεχθεί να επανεξαγάγει το όχημα αυτό εκτός του εθνικού εδάφους.

58 Η Επιτροπή φρονεί ότι οι κυρώσεις αυτές, σε συνδυασμό με την πρακτική που ακολουθούν οι ελληνικές διοικητικές αρχές ως προς τον καθορισμό του τόπου της συνήθους κατοικίας και τη μη συνεκτίμηση της τυχόν καλής πίστεως του ενδιαφερομένου, είναι δυσανάλογες. Επίσης, η υποχρέωση καταβολής του τέλους ταξινομήσεως, ενώ ανάλογο τέλος έχει ήδη καταβληθεί σε άλλο κράτος μέλος, αντιβαίνει προς το άρθρο 90 ΕΚ.

59 Είναι επίσης δυσανάλογες, κατά την Επιτροπή, οι κυρώσεις που προβλέπονται σε περίπτωση υπερβάσεως της εξάμηνης περιόδου κατά την οποία ένα κοινοτικό όχημα μπορεί να κυκλοφορεί υπό το καθεστώς της προσωρινής εισαγωγής.

60 Η Ελληνική Κυβέρνηση αντιτάσσει ότι, καθόσον η οδηγία δεν προβλέπει κυρώσεις για την περίπτωση παραβιάσεως του καθεστώτος προσωρινής εισαγωγής κοινοτικών οχημάτων, απόκειται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν τις διατάξεις που κρίνουν αναγκαίες προς καταστολή της φοροδιαφυγής. Εντούτοις, οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι πρόσφορες και αναγκαίες προς επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

61 Εν προκειμένω, οι αιτιάσεις της Επιτροπής αφορούν κυρώσεις επιβαλλόμενες στην περίπτωση κατά την οποία πρόσωπα έχοντα την συνήθη κατοικία τους στην Ελλάδα κυκλοφορούν με οχήματα ταξινομημένα σε άλλο κράτος μέλος και ευρισκόμενα υπό καθεστώς προσωρινής εισαγωγής. Στις περιπτώσεις αυτές, λαμβανομένου υπόψη ότι τα τέλη ταξινομήσεως είναι πολύ υψηλά στην Ελλάδα, στοιχείο που παρακινεί ορισμένους να τα παρακάμψουν, καθώς και του μεγάλου αριθμού περιπτώσεων φοροδιαφυγής που έχουν διαπιστωθεί μέχρι τώρα, οι προβλεπόμενες κυρώσεις δεν είναι δυσανάλογες σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, δηλαδή την πρόληψη και την καταστολή της φοροδιαφυγής.

62 Τέλος, η Ελληνική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι επιβαλλόμενες κυρώσεις σε περίπτωση μη καταβολής των τελών ταξινομήσεως αφορούν τόσο τα εγχώρια όσο και τα εισαγόμενα προϊόντα. Συνεπώς, εκ των πραγμάτων αποκλείεται παράβαση του άρθρου 90 ΕΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

63 Επισημαίνεται, προκαταρκτικώς, ότι το δεύτερο σκέλος της αιτιάσεως της Επιτροπής αφορά επίσης (σελίδες 9 έως 12 του δικογράφου της προσφυγής) τις κυρώσεις που προβλέπει ο νόμος 2960/2001, της 22ας Νοεμβρίου 2001, περί τελωνειακού κώδικα (ΦΕΚ Α΄ 265), με τον οποίο τροποποιήθηκαν οι κυρώσεις που προέβλεπε το άρθρο 18 του νόμου 2682/1999. Ο νόμος, όμως, 2960/2001 εκδόθηκε μετά την εκπνοή της δίμηνης προθεσμίας που είχε ταχθεί με την αιτιολογημένη γνώμη της 22ας Νοεμβρίου 2000 και δεν αποτέλεσε αντικείμενο της προ της

ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 226 ΕΚ. Επίσης, από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι η νέα αυτή νομοθετική ρύθμιση διατήρησε, στο σύνολό του, το σύστημα που προέβλεπε η αμφισβητηθείσα κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία νομοθετική ρύθμιση ούτε ότι οι διατάξεις των δύο αυτών νομοθετικών ρυθμίσεων είναι ουσιαστικώς ταυτόσημες (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-98/03, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2006, σ. I-53, σκέψεις 27 και 28 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

64 Κατά την πάγια νομολογία του, το Δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως να εξετάζει την συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπει το άρθρο 226 ΕΚ για τη άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως (απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2007, C-199/04, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 2007, σ. I-1221, σκέψη 20 και η εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

65 Το Δικαστήριο διέκρινε ανέκαθεν μεταξύ των σταδίων της προ της ασκήσεως και της μετά την άσκηση της προσφυγής διαδικασίας του άρθρου 226 ΕΚ και έχει αποφανθεί ότι η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία έχει, ιδίως, ως αντικείμενο την οριοθέτηση της διαφοράς ενόψει ενδεχόμενης προσφυγής στο Δικαστήριο και τη διασφάλιση ότι η μετά την άσκηση της προσφυγής διαδικασία θα έχει ως αντικείμενο σαφώς οριοθετημένη διαφορά (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 2001, C-230/99, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2001, σ. I-1169, σκέψη 31· της 13ης Δεκεμβρίου 2001, C-1/00, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2001, σ. I-9989, σκέψεις 53 και 54· της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-362/01, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 2002, σ. I-11433, σκέψεις 17 και 18, καθώς και της 5ης Ιουνίου 2003, C-145/01, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2003, σ. I-5581, σκέψη 17).

66 Ομοίως, σύμφωνα πάντα με πάγια νομολογία, το οριοθετηθέν κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία αντικείμενο της διαφοράς δεν μπορεί να επεκταθεί ή να τροποποιηθεί με τα αιτήματα της προσφυγής κατά την μετά την άσκησή της διαδικασία (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-191/95, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1998, σ. I-5449, σκέψη 56· της 9ης Νοεμβρίου 1999, C-365/97, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1999, σ. I-7773, σκέψη 25, και της 5ης Οκτωβρίου 2006, C-105/02, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2006, σ. I-9659, σκέψεις 47 και 48). Τέλος, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει

να εκτιμάται βάσει της καταστάσεως που είχε διαμορφωθεί στο κράτος μέλος κατά την εκπνοή της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, οι μεταβολές δε που επήλθαν μετά την εκπνοή της προθεσμίας αυτής δεν λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο (βλ., ως πλέον πρόσφατη, απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2007, C-104/06, Επιτροπή κατά Σουηδίας, Συλλογή 2007, σ. I-671, σκέψη 28).

67 Αν το Δικαστήριο επεξέτεινε τον έλεγχό του επί μιας νομοθετικής ρυθμίσεως του οικείου κράτους μέλους η οποία δεν απετέλεσε αντικείμενο της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας και τέθηκε υπό αμφισβήτηση για πρώτη φορά με τα αιτήματα του δικογράφου της προσφυγής, για τους λόγους ευκολίας που επικαλέστηκε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία, η διαδικασία που προέβλεψαν οι συντάκτες της Συνθήκης με το άρθρο 226 ΕΚ θα καθίστατο άνευ περιεχομένου, με αποτέλεσμα την καταστρατήγησή της. Συνεπώς, η εξέταση του Δικαστηρίου θα περιοριστεί, εν προκειμένω, στις διατάξεις της οικείας νομοθετικής ρυθμίσεως που ίσχυαν κατά την ημερομηνία εκπνοής της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας και καθόσον εκτίθενται στο δικόγραφο της προσφυγής κατά τρόπο αρκούντως ακριβή ώστε να καθιστούν δυνατή την άσκηση του δικαστικού ελέγχου (βλ, υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκέψη 21).

68 Πρώτον, οι αιτιάσεις της Επιτροπής αφορούν το άρθρο 18, Α, παράγραφος 1, του νόμου 2682/1999, κατά το οποίο η κατοχή ή η χρήση εντός της ελληνικής επικράτειας οχήματος ταξινομημένου σε άλλο κράτος μέλος από πρόσωπο που έχει τη συνήθη κατοικία του στην Ελλάδα συνιστά λαθρεμπορία συνεπαγόμενη, μεταξύ άλλων, την επιβολή ποινικών κυρώσεων, όπως η φυλάκιση του κατόχου του οχήματος και η δέσμευση αυτού.

69 Πρέπει να τονιστεί, σχετικώς, ότι η επικρινόμενη νομοθετική ρύθμιση προβλέπει την επιβολή ποινικών κυρώσεων για πράξη συνιστάμενη στη μη συμμόρφωση προς τις διατάξεις της εθνικής τελωνειακής και φορολογικής νομοθεσίας τις σχετικές με την κυκλοφορία οχήματος με κινητήρα.

70 Πράγματι, οι κυρώσεις αυτές προβλέπονται για περιπτώσεις κατα τις οποίες πρόσωπα έχοντα τη συνήθη κατοικία τους στην Ελλάδα χρησιμοποιούν οχήματα

ταξινομημένα σε άλλο κράτος μέλος, δηλαδή για περιπτώσεις οι οποίες εξέρχονται του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας και αφορούν την προστασία φορολογικών συμφερόντων του οικείου κράτους μέλους.

71 Ο ποινικός κολασμός μιας πράξεως, τον οποίο θέλησε ο εθνικός νομοθέτης, συνδέεται με την οικονομική και κοινωνική κατάσταση του οικείου κράτους μέλους και, στη συγκεκριμένη περίπτωση, με την ειδική κατάσταση της φορολογήσεως των οχημάτων με κινητήρα. Δεν αμφισβητείται, σχετικώς, ότι στην Ελλάδα τα τέλη ταξινομήσεως είναι πολύ υψηλά, στοιχείο που μπορεί να παρακινήσει ορισμένους να χρησιμοποιούν στη χώρα αυτή αυτοκίνητα ταξινομημένα σε άλλο κράτος μέλος επιδιώκοντας ένα κατά πλάσμα σύνδεσμο με το άλλο αυτό κράτος. Οι επιταγές της καταστολής και της προλήψεως, καθώς και η προστασία των φορολογικών συμφερόντων του οικείου κράτους μέλους, δικαιολογούν την εκ μέρους του επιβολή των δεουσών κυρώσεων (βλ, υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Λουλουδάκης, σκέψη 70).

72 Συνεπώς, δεν μπορεί να αποτελέσει παράβαση το γεγονός και μόνον ότι ένας γενικής εφαρμογής κανόνας της εθνικής νομοθεσίας χαρακτηρίζει ως ποινικό αδίκημα πράξη συνιστάμενη στη μη συμμόρφωση προς τις κανονικώς εφαρμοζόμενες διατάξεις της τελωνειακής και φορολογικής νομοθεσίας. Το Δικαστήριο έχει κρίνει, όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα απόφαση Λουλουδάκης, σκέψεις 69 και 70, ότι οι επιταγές της καταστολής και της προλήψεως δικαιολογούν την εκ μέρους κράτους μέλους επιβολή αρκούντως αυστηρών κυρώσεων, χωρίς, όμως, να μπορεί να αποκλειστεί ότι οι κυρώσεις αυτές, ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποδειχθούν δυσανάλογες. Συνεπώς, το ζήτημα αν οι εφαρμοστέες κυρώσεις είναι ανάλογες ή δυσανάλογες πρέπει να εκτιμάται με κριτήριο τις πράγματι επιβλητέες σε κάθε περίπτωση κυρώσεις. Από την εξέταση, όμως, των περιπτώσεων στις οποίες αναφέρεται η σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως δεν προκύπτει ότι είναι δυσανάλογες οι πράγματι επιβαλλόμενες κυρώσεις, η δε Επιτροπή δεν προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία δυνάμενα να δικαιολογήσουν διαφορετικό συμπέρασμα.

73 Συνεπώς, οι αιτιάσεις αυτές είναι αβάσιμες.

74 Δεύτερον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, στις περιπτώσεις του άρθρου 18, Α, παράγραφος 1, του νόμου 2682/1999, δεν ασκείται καμία ποινική δίωξη αν οι ενδιαφερόμενοι καταβάλουν το οφειλόμενο τέλος και παραιτηθούν των προβλεπομένων ενδίκων μέσων κατά της καταλογιστικής πράξεως επιβολής αυτού του τέλους.

75 Επιβάλλεται σχετικώς να τονιστεί ότι η οδηγία παρέχει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στους πολίτες που έχουν τη συνήθη κατοικία τους σε κράτος μέλος το δικαίωμα να χρησιμοποιούν στο έδαφος άλλων κρατών μελών επί ορισμένη περίοδο επιβατικό όχημα τελούν υπό το καθεστώς προσωρινής φορολογικής ατέλειας.

76 Κατά πάγια νομολογία, η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας συνιστά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου και απόκειται στα δικαιοδοτικά όργανα των κρατών μελών να διασφαλίζουν τη δικαστική προστασία δικαιωμάτων τα οποία οι πολίτες έλκουν από το κοινοτικό δίκαιο (βλ, υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 13ης Μαρτίου 2007, C-432/05, Unibet, Συλλογή 2007, σ. I-2271, σκέψεις 37 και 38 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατ' εφαρμογήν αυτής της αρχής το Δικαστήριο δέχθηκε την αρμοδιότητα του εθνικού δικαστή να διασφαλίζει την εφαρμογή της οδηγίας και την προστασία των δικαιωμάτων που οι πολίτες έλκουν από αυτήν, καθορίζοντας, μεταξύ άλλων, τον τόπο της συνήθους κατοικίας (βλ, υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Λουλουδάκης, σκέψεις 57 και 70).

77 Η επικρινόμενη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας μπορεί να στερήσει από τους πολίτες την αποτελεσματική δικαστική προστασία που τους παρέχει το κοινοτικό δίκαιο παρακινώντας τους, προκειμένου να αποφύγουν την άσκηση ποινικής διώξεως, να παραιτηθούν των προβλεπομένων από την εθνική νομοθεσία ενδίκων μέσων. Συνεπώς, οι σχετικές αιτιάσεις της Επιτροπής είναι βάσιμες.

78 Τρίτον, η Επιτροπή στρέφεται κατά των προστίμων που προβλέπει το άρθρο 18, Α, παράγραφος 4, στοιχείο δ', του νόμου 2682/1999 σε περίπτωση υπερβάσεως της εξάμηνης περιόδου κατά την οποία χορηγείται το συγκεκριμένο ευεργέτημα της φορολογικής ατέλειας.

79 Πρέπει να τονιστεί συναφώς ότι η εξάμηνη περίοδος φορολογικής ατέλειας είναι αρκετή και ότι η Ελληνική Κυβέρνηση υποστήριξε, χωρίς η Επιτροπή να το αμφισβητήσει, ότι σε ορισμένες περιπτώσεις χορηγούνται διευκολύνσεις και παρατάσεις αυτής της περιόδου. Η ίδια κυβέρνηση υποστήριξε, χωρίς ούτε αυτό να αμφισβητηθεί, ότι δεν μπορεί να ελεγχθεί αυστηρώς η τήρηση του ορίου των έξι μηνών, δεδομένου ότι δεν καταχωρίζεται πλέον η ημερομηνία εισόδου των οχημάτων στο εθνικό έδαφος και, επομένως, απαιτείται στο πλαίσιο αυτό αυξημένη προληπτική δράση, στοιχείο που δικαιολογεί τα προβλεπόμενα πρόστιμα ως πρόσφορο μέσο αποτροπής. Συνεπώς, τα επικρινόμενα αυτά πρόστιμα δεν είναι δυσανάλογα και δεν μπορούν να παρακωλύσουν την άσκηση των ελευθεριών που προβλέπει η Συνθήκη.

80 Τέταρτον, διαπιστώνεται ότι το πρόστιμο που προβλέπει το άρθρο 18, Α, παράγραφος 4, στοιχείο ζ΄, του νόμου 2682/1999, στην περίπτωση κατά την οποία το όχημα που κυκλοφορεί υπό καθεστώς προσωρινής φορολογικής ατέλειας χρησιμοποιείται εντός της ελληνικής επικράτειας από άλλο μη δικαιούχο πρόσωπο, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας.

81 Ομοίως, πέμπτον, η προβλεπόμενη με την ανωτέρω διάταξη περίπτωση, κατά την οποία το όχημα αυτό χρησιμοποιείται από πρόσωπο μη δικαιούχο, όταν το δικαιούχο πρόσωπο δεν βρίσκεται εντός της ελληνικής επικράτειας κατά τον χρόνο τελέσεως της παραβάσεως, εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας.

82 Έκτον, οι αιτιάσεις της Επιτροπής αφορούν το άρθρο 18, Γ, παράγραφος 1, του νόμου 2682/1999, το οποίο προβλέπει ότι, πέραν της επιβολής προστίμων, τα οχήματα υπόκεινται σε συντηρητική δέσμευση και αποδίδονται μετά την καταβολή των προστίμων και των τυχόν προβλεπομένων άλλων επιβαρύνσεων.

83 Το μέτρο αυτό μπορεί να στερήσει τον δικαιούχο από τη χρήση του οχήματός του για περίοδο που ενδέχεται να είναι μακρά, ιδίως όταν τα επιβληθέντα πρόστιμα αμφισβητηθούν δικαστικώς. Το Δικαστήριο έχει τονίσει τη σημασία του δικαιώματος οδηγήσεως οχήματος για την αποτελεσματική άσκηση δικαιωμάτων συνδεομένων με την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων (απόφαση της 29ης Φεβρουαρίου 1996, C-193/94, Σκαναβή και Χρυσανθακόπουλος, Συλλογή 1996, σ. I-929, σκέψη 36). Κατά συνέπεια, το μέτρο αυτό είναι δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, που συνίσταται στην είσπραξη των προστίμων, ο οποίος δύναται να επιτευχθεί με μέσα περισσότερο σύμφωνα προς την κοινοτική νομοθεσία, π.χ. με τη σύσταση εγγυήσεως. Συνεπώς, οι αιτιάσεις αυτές είναι βάσιμες.

84 Αντιθέτως, δεν είναι βάσιμες οι επικρίσεις που διατυπώνει, στο έβδομο κατά σειράν σημείο, η Επιτροπή κατά του άρθρου 10, παράγραφος 5, του νόμου 2682/1999, το οποίο προβλέπει ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο ιδιοκτήτης οχήματος το οποίο εισήχθη υπό καθεστώς προσωρινής ατέλειας έχει τη συνήθη κατοικία του στην Ελλάδα, μπορεί να αποφύγει την καταβολή του τέλους ταξινόμησης επαναποστέλλοντας το όχημά του εκτός της ελληνικής επικράτειας. Πράγματι, το μέτρο αυτό παρέχει στον ενδιαφερόμενο απλώς μια δυνατότητα, ή μάλλον ένα πλεονέκτημα, και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αντίθετο προς την οδηγία.

85 Τέλος, η Επιτροπή προβάλλει παράβαση του άρθρου 90 ΕΚ. Η διάταξη αυτή προβλέπει, στο πρώτο εδάφιο, απαγόρευση επιβολής επί προϊόντων εισαγομένων από άλλα κράτη μέλη φόρων υψηλοτέρων από εκείνους που επιβαρύνουν τα ομοειδή εθνικά προϊόντα. Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει ως σύμφωνο με τους κοινοτικούς κανόνες το γεγονός ότι κράτος μέλος, κατά τον καθορισμό της συνήθους κατοικίας του ενδιαφερομένου στο έδαφός του, απαιτεί την καταβολή τέλους ταξινομήσεως του οχήματος, ανεξαρτήτως του αν ομοειδές τέλος ταξινομήσεως έχει καταβληθεί σε άλλο κράτος μέλος (βλ, υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 16ης Ιουνίου 2005, C-138/04, Επιτροπή κατά Δανίας, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 13 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

86 Το δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου 90 ΕΚ απαγορεύει στα κράτη μέλη να φορολογούν τα προϊόντα των άλλων κρατών μελών κατά τρόπο που έχει εμμέσως ως αποτέλεσμα την προστασία των εγχωρίων προϊόντων. Επιβάλλεται, σχετικώς, να

τονισθεί ότι, βάσει των κριτηρίων που προκύπτουν από τη νομολογία του Δικαστηρίου (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2007, C-313/05, Brzeziński, Συλλογή 2007, σ. I-513, σκέψη 27 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία), η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η επικρινόμενη εθνική νομοθετική ρύθμιση δύναται εμμέσως να προστατεύσει τα εγχώρια προϊόντα.

Επί της τρίτης αιτιάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

87 Η τρίτη αιτίαση της Επιτροπής αφορά το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο δ΄, της υπουργικής αποφάσεως της 1ης Μαρτίου 1988, κατά το οποίο τα πρόσωπα που δηλώνουν κλοπή δεύτερου οχήματος τελούντος υπό καθεστώς προσωρινής εισαγωγής στην Ελλάδα υποχρεούνται να καταβάλουν το τέλος ταξινόμησης. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η διάταξη αυτή εισάγει γενικό τεκμήριο φοροδιαφυγής, καθόσον τεκμαίρεται, χωρίς να υπάρχουν σχετικώς αποδείξεις, ότι το κλαπέν όχημα παραμένει στην Ελλάδα. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι καταστάσεις στις οποίες ενδέχεται να υφίσταται φοροδιαφυγή πρέπει να εξετάζονται κατά περίπτωση. Το επικρινόμενο μέτρο είναι δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, δηλαδή την πρόληψη της φοροδιαφυγής, καθόσον αντιμετωπίζει κατά τρόπο εισάγοντα έμμεση δυσμενή διάκριση τα ταξινομημένα σε άλλο κράτος μέλος οχήματα, κατ' αντίθεση προς το άρθρο 90 ΕΚ.

88 Η Ελληνική Κυβέρνηση αντιτάσσει ότι, κατά το κοινοτικό δίκαιο, σε περίπτωση κλοπής προϊόντων ευρισκομένων υπό καθεστώς φορολογικής ατέλειας για τα οποία δεν έχουν καταβληθεί τα προβλεπόμενα τέλη, δεν προβλέπεται απαλλαγή από τα τέλη αυτά. Επικαλείται, συναφώς, το άρθρο 14 της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε

ειδικούς φόρους κατανάλωσης (ΕΕ L 76, σ. 1), κατά το οποίο, σε περίπτωση απώλειας, δεν καταβάλλονται οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης για προϊόντα τελούντα υπό καθεστώς αναστολής, παρά μόνον εφόσον η απώλεια των προϊόντων αυτών οφείλεται σε τυχαίο περιστατικό ή σε ανωτέρα βία, οι δε αρμόδιες αρχές μπορούν να εξακριβώνουν ότι τα προϊόντα αυτά έχουν πράγματι απολεσθεί. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ιδίως δε σε περίπτωση κλοπής, οι φόροι αυτοί πρέπει να καταβάλλονται.

89 Εν προκειμένω, σε περίπτωση κλοπής, το όχημα δεν έχει απολεσθεί οριστικώς, αλλά χρησιμοποιείται από άλλον. Συνεπώς, το τέλος ταξινομήσεως πρέπει να καταβληθεί. Η οδηγία, άλλωστε, δεν προβλέπει μόνιμη απαλλαγή σε περίπτωση κλοπής.

90 Τέλος, η Ελληνική Κυβέρνηση επισημαίνει, αφενός, ότι το γεγονός ότι η καταβολή του τέλους ταξινόμησης απαιτείται μόνον όταν το ίδιο πρόσωπο δηλώνει κλοπή δεύτερου αυτοκινήτου τελούντος υπό καθεστώς προσωρινής φορολογικής ατέλειας και όχι ήδη από την πρώτη δήλωση κλοπής συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση του θύματος της κλοπής και ότι, αφετέρου, η κλοπή συνιστά λίαν συνήθη κίνδυνο που θα έπρεπε να καλύπτουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και όχι το Δημόσιο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

91 Επισημαίνεται ότι η οδηγία επιβάλλει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στα κράτη μέλη την υποχρέωση να παρέχουν φορολογική ατέλεια για την προσωρινή χρήση, κατά τη διάρκεια σαφώς καθορισμένης περιόδου, μέσου μεταφοράς ταξινομημένου σε άλλο κράτος μέλος από ιδιώτη έχοντα τη συνήθη κατοικία του επίσης σε κράτος μέλος διαφορετικό από το πρώτο κράτος.

92 Η χορήγηση αυτής της ατέλειας εξαρτάται, ιδίως, από την προϋπόθεση που προβλέπει το άρθρο 3, στοιχεία α΄ και β΄, της οδηγίας κατά τρόπο που δεν επιτρέπει οποιαδήποτε αμφισβήτηση, ότι ο απολαύων αυτής της ατέλειας χρησιμοποιεί το μεταφορικό μέσο για το οποίο αυτή έχει χορηγηθεί για ιδιωτική του χρήση, χωρίς το μεταφορικό αυτό μέσο να μπορεί ούτε να εκχωρηθεί, ούτε να εκμισθωθεί στο κράτος μέλος της προσωρινής εισαγωγής, ούτε να αποτελέσει αντικείμενο χρησιδανείου προς κάτοικο αυτού του κράτους. Συνεπώς, η οδηγία αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη στενή σχέση μεταξύ του ιδιώτη που απολαύει της προσωρινής ατέλειας και του οχήματος που αφορά η ατέλεια αυτή.

93 Η κλοπή του απολαύοντος την ατέλεια οχήματος και οι συνέπειες μιας τέτοιας κλοπής δεν προβλέπονται από την οδηγία.

94 Πάντως, από κανένα στοιχείο της οδηγίας δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι σκοπός της ήταν να επεκτείνει την ατέλεια, περιορίζοντας κατά συνέπεια τη φορολογική κυριαρχία των κρατών μελών, σε περιπτώσεις στις οποίες ο σύνδεσμος μεταξύ του δικαιούχου της ατέλειας και του οχήματος που αυτή αφορά παύει να υφίσταται, ιδίως δε στην περίπτωση κλοπής στην οποία είναι πολύ πιθανό ότι το όχημα εξακολουθεί να κυκλοφορεί στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, χρησιμοποιούμενο από πρόσωπο το οποίο δεν έχει καμία σχέση με τον δικαιούχο της ατέλειας. Μια τέτοια περίπτωση δεν ρυθμίζεται από την οδηγία και εμπίπτει στη νομοθετική αρμοδιότητα των κρατών μελών.

95 Υπό τις συνθήκες αυτές και έχοντας υπόψη το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν επικαλείται άλλες διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, δεν μπορεί να διαπιστωθεί παράβαση.

96 Το επικρινόμενο εθνικό μέτρο δεν έρχεται, επίσης, σε αντίθεση με το άρθρο 90 ΕΚ, λαμβανομένων υπόψη των όσων διατύπωσε το Δικαστήριο στις σκέψεις 85 και 86 της παρούσας αποφάσεως.

97 Επομένως, βάσει των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Ελληνική Δημοκρατία, προβλέποντας:

— στο άρθρο 18, Α, παράγραφος 1, του νόμου 2682/1999 ότι, σε περίπτωση κατοχής ή χρήσεως εντός της ελληνικής επικράτειας οχήματος ταξινομημένου σε άλλο κράτος μέλος εκ μέρους ιδιώτη έχοντος τη συνήθη κατοικία του στην Ελλάδα, δεν ασκείται η προβλεπόμενη ποινική δίωξη εφόσον ο ενδιαφερόμενος καταβάλει το οφειλόμενο τέλος ταξινόμησης και παραιτηθεί από τα ένδικα μέσα που προβλέπει η εθνική νομοθεσία κατά της καταλογιστικής πράξεως επιβολής του τέλους αυτού,

— και στο άρθρο 18, Γ, παράγραφος 1, του ιδίου νόμου ότι, σε περίπτωση επιβολής προστίμων, τα οχήματα αποτελούν επίσης αντικείμενο προσωρινής συντηρητικής δεσμεύσεως και αποδίδονται μετά την καταβολή των προστίμων και των τυχών προβλεπομένων άλλων επιβαρύνσεων,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία.

98 Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

Επί των δικαστικών εξόδων

99 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του

νικήσαντος διαδίκου. Όμως, κατά την παράγραφο 3, πρώτο εδάφιο, του ίδιου άρθρου, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι. Αφού εν προκειμένω τόσο η Επιτροπή όσο και η Ελληνική Δημοκρατία ηττήθηκαν εν μέρει, πρέπει να αποφασιστεί ότι θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

1) Η Ελληνική Δημοκρατία προβλέποντας:

— **στο άρθρο 18, Α, παράγραφος 1, του νόμου 2682/1999 ότι, σε περίπτωση κατοχής ή χρήσεως εντός της ελληνικής επικράτειας οχήματος ταξινομημένου σε άλλο κράτος μέλος εκ μέρους ιδιώτη έχοντος τη συνήθη κατοικία του στην Ελλάδα, δεν ασκείται η προβλεπόμενη ποινική δίωξη εφόσον ο ενδιαφερόμενος καταβάλει το οφειλόμενο τέλος ταξινόμησης και παραιτηθεί από τα ένδικα μέσα που προβλέπει η εθνική νομοθεσία κατά της καταλογιστικής πράξεως επιβολής του τέλους αυτού, και**

— **στο άρθρο 18, Γ, παράγραφος 1, του ιδίου νόμου ότι, σε περίπτωση επιβολής προστίμων, τα οχήματα αποτελούν επίσης αντικείμενο προσωρινής συντηρητικής δεσμεύσεως και αποδίδονται μετά την καταβολή των προστίμων και των τυχών προβλεπομένων άλλων επιβαρύνσεων,**

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 83/182/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για τις φορολογικές ατέλειες που εφαρμόζονται στο εσωτερικό της Κοινότητας στις προσωρινές εισαγωγές ορισμένων μεταφορικών μέσων.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η Ελληνική Δημοκρατία φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)